YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№10

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

2025

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 1768 sahifa.
2025-yil, 30-oktyabr

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Karimov Norboy G‘aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay’ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, “Nobel” mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a’zosi, Turkiya – O‘zbekiston do‘stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G‘afforovna, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug‘aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko‘nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo‘ja o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O‘z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig‘i o‘rinbosari
Ochilov Farkhod, O‘zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig‘i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), katta o‘qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o‘g‘li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o‘g‘li, TDIU katta o‘qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:
Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o‘qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja’sur Artiqboy o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

QAYTA TIKLANUVCHI YASHIL ENERGIYA: BARCHA UCHUN MUHIM MASALA 13
Muxiddin Kalonov

MOLIYAVIY INNOVATSIYALAR: IQTISODIY MOHIYATI, QO‘LLANILISHI VA RIVOJLANISHI 19
Quliyev Begimqul Melikovich

SAVDO KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STATISTIK TAHLIL USULLARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI 24
Sabirova Oysuluv Shonazarovna

KORXONANING MEBEL MAXSULOTLARI BOZORIDAGI O‘RNINI KENGAYTIRISH USULLARI 30
Musayeva Shoira Azimovna

IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA KO‘RSATKICHLARI TIZIMINING FUNKTSIONAL JIHATI 35
Alabayev Sobitxon

MAMLAKATIMIZDA MAHSULOTLARNING MUVOFIQLIGINI BAHOLASH AMALIYOTI 40
Zakirov Ansabxon Akaidinovich

ПЕСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ 48
Саидахмедова Аида Мирзаевна

KORXONALAR FAOLIYATIDA DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNI BOSHQARISH 55
Mirzayev Ozod Furkatovich

AHOLI PUL DAROMADLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH KO‘RSATKICHLARI O‘RTASIDAGI EKONOMETRIK TAHLIL 59
Qodirov Farrux Ergash o‘g‘li

BUDJET RESURSLARI SHAKLLANISHIDA HUDUDNING SOLIQ SALOHIYATINI OSHIRISH VA MOLIYAVIY BARQARORLIK 64
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich

SANOAT KORXONALARI IQTISODIY RIVOJLANISHI TUSHUNCHASIGA NAZARIY YONDASHUVLAR 69
Muydinov Xusniddin Nuriddin o‘g‘li

МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ ПОТОКАМИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЕТА 73
Минутдинова Лилия Тагировна, Машарипов Озод Алимович

ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО 78
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA SMART TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARBLIGI 84
Sobirjonov Muxiddin Toxirjon o‘g‘li

TO‘LOVGA QOBILIYATSIZLIK HOLATIDAGI KORXONALARDA TUGATISH BALANSINI TUZISH 90
Nabiyev Gofurjon Nosirjon o‘g‘li

O‘ZBEKISTON SANOATINING “YASHIL” IQTISODIYOTGA O‘TAYOTGANLIGI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR 96
Habibullayev Oybek Asliddin o‘g‘li

YASHIL IQTISODIYOT KONTSEPTSIYASINING EVOLYUTSIYASI VA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR 102
Allayarov Suxrob Rustamovich

O‘ZBEKISTONDA TO‘G‘RIDAN-TO‘G‘RI CHET EL INVESTITSIYALARINING MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI 107
Raxmatov Adxam Itolmasovich, Boynazarova Matluba Xatamovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

HUDUDIY IJTIMOIY TENGLIK VA KAMBAG‘ALLIKNI YUMSHATISHDA MEHNAT RESURSLARI OMILLARI 114
Durumov Temur G‘olibovich

TRANSPORT TARMOG‘I VA MILLIY IQTISODIYOTNING ASOSIY TARMOQLARI O‘RTASIDAGI BOG‘LIQLIKNI MODELLASHTIRISH (SURXANDARYO VILOYATI MISOLIDA) 121
Turayev Baxtiyor Ergashevich, Aymatov Sirojiddin To‘raqul o‘g‘li

РОЛЬ ЭНЕРГЕТИКИ В ФОРМИРОВАНИИ УСТОЙЧИВОГО РОСТА ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА 134
Нигматуллаева Гулчехра Нуруллаевна

O‘ZBEKISTONDA OLIY TA’LIM BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI VA UNDA SIFAT MENEJMENTINING ROLI 139
Yuldashev Iskandar Bahromovich

YER QA’RIDAN FOYDALANUVCHILARGA SOLIQ SOLISHNING NAZARIY ASOSLARI 145
Zoxidov Ismatjon Yunusjon o‘g‘li

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TURIZM INDUSTRIYASIDA INNOVATSION BIZNES-MODELLAR 151
Shaxinabonu Choriyeva

AVTOTRANSPORT – EKSPEDITSIYA XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING KONTSEPSIYASI 157
Ergasheva Mukhabbat Abdusamatovna

“YASHIL” ENERGIYA ISHLAB CHIQARUVCHI KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 163
Toshtemirov To‘lqin Toirjonovich

DAVLAT IQTISODIY BARQARORLIGINI TA’MINLASHDA SIYOSIY INSTITUTLARNING ROLI VA UNI KUCHAYTIRISH MEXANIZMLARI 166
O. Nurmuradov

TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI BANK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ASOSLARI 171
Meyliqulov Shaxboz Xolmamat o‘g‘li

СВЯЗНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНЫХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ: ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ 176
Ташматов Гайрат Ровшанович, Содиков Авазбек Мадаминович

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASI TURIZM SOHASINI RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI 183
Zarikeyeva Miyasar Maratovna

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TENDENSIYASI 187
Saidrahmatova Zuhraxon Saidazim qizi

O‘ZBEKISTON KONCHILIK SANOATI KORXONALARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI BOSHQARISH VA INNOVATSION XAVFLARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI 192
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna

O‘ZBEKISTONDA QULAY INVESTITSIYA MUHITINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI 196
Xuramov Zafar Rajabaliyevich

PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARIDA XOMASHYO TA’MINOTI BARQARORLIGINI TA’MINLASHNING XORIJ DAVLATLAR TAJRIBASI 201
Zakirov Abduazim Abdurashidovich

НОВЫЙ ЭТАП ПРИМЕНЕНИЯ РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ В ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ 206
Махкамов Ибраим

O‘ZBEKISTONDA SUG‘URTA BOZORINING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI 213
Xushmuradov Oman, Ismoilov Sherzod Ismoil o‘g‘li

GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MILLIY IQTISODIYOT NAZARIYASI 217
Mo‘ydinov Xurshidbek Abdullayevich

DORIVOR O‘SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI 221
Usmonov Mirg‘ulom Xoshim o‘g‘li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

BARQAROR IQTISODIY O‘SISHGA YERISHISHDA SUN’IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO‘LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH (XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI MISOLIDA) 227
Nasrulloev Hayotjon Xabibulloevich

НЕЙРОИНТУИТИВНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЕГО РОЛЬ В УПРАВЛЕНИИ РИСКАМИ В БИЗНЕСЕ 233
Ягудин Дмитрий Рустамович

RESURSLARNI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTINING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA ULARNING MILLIY SOLIQ TIZIMIDA QO‘LLASH MASALALARI 240
Nasimdjanov Yunusjon Zoxidovich

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI UCHUN QO‘LLANILAYOTGAN SOLIQQA TORTISH MEXANIZMLARI 246
Akbarov Akramjon Ibragimzhonovich

TO‘QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA “YASHIL” MARKETINGNI JORIY ETISHNING DOLZARB JIHATLARI 250
Bazarova Fayyoza Tuxtamurodovna

INSON KAPITALI VA IQTISODIYOTNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI 255
Muzaffar Raximov

UY-JOY KOMMUNAL XO‘JALIGINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI 259
Odamboyev Oybek Ravshanbek o‘g‘li

INTERNATIONAL ORGANIZATIONS’ APPROACHES TO ATTRACTING INVESTMENT IN HUMAN CAPITAL 268
Akhmadaliyeva Nikholakhon

RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI 273
Vohobov Hikmatillo Ma’mirjon o‘g‘li

ФОРСАЙТ И ЭКОНОМИЧНЫЕ ИННОВАЦИИ КАК ДРАЙВЕРЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТОРГОВЛИ САМАРКАНДА 280
Тохирова Гуллола Миркамоловна

KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI BOSHQARISHDA KASB-HUNAR TA’LIMI BITIRUVCHILARINING O‘RNI 287
Toshpulatov Sherzod Xaydarkulovich

DIGITAL TECHNOLOGIES IN ECOTOURISM: INNOVATIVE STRATEGIES FOR ADVANCING GREEN TOURISM 292
Barno Erkayeva

AGROTURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI 296
Baymuradova Iroda Shermamatovna, Mardonova Zarifa Numonjonovna

DAVLAT BUDJET NAZORATI TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI 301
B.Sh.Mirzayev

YOSHLAR BANDLIGIDA KO‘NIKMALAR NOMUTANOSIBLIGI MUAMMOLARI VA YECHIMLARI 307
Raxmatxo‘jayev Axrorxo‘ja Akmal o‘g‘li

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHIYATINI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI BAHOLASH 311
Oqboyev Alisher Rasuljanovich

РЕИНЖИНИРИНГ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ И ИХ РОЛЬ В РАЗВИТИИ БАНКОВСКОГО БИЗНЕСА 317
Рахимходжаева Нодира Саидахраловна

QISHLOQ XO‘JALIGI TA’MINOT ZANJIRI JARAYONLARINING HOZIRGI HOLATINI TAHLIL QILISH 323
Ermonov Farrux

O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI SHAKILLANTIRISH JARAYONIDA MOLIYAVIY NAZORATNI INNOVATSION TA’LIM YO‘NALISHLARINI YO‘LGA QO‘YISH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI 329
Turg‘unov Bahtiyor Nuriddinovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MARKAZIY OSIYODA SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA HAMKORLIKNING DOLZARB MASALALARI 334
Amanbaev Amanali Orazbaevich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI TURDAGI LOGISTIKA XIZMATLARINING USLUBIY ASOSLARI 338
Z. Teshayev

O‘ZBEKISTON AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARI SOHASINING AMALDAGI HOLATINI TAHLIL QILISH 343
Suyunov Asror Baxtiyorovich

KORPORATIV BOSHQARUVDA LEADERSHIP 4.0 TAMOYILLARINI JORIY ETISH SAMARADORLIKNI OSHIRISH IMKONIYATLARI 349
Ismailov Allayor Rashidovich

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI BANDLIGINI TA’MINLASH MASALALARI 355
Yusupov Farxod Adamboyevich

O‘ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI O‘RNI VA UNI RIVOJLANTIRISHNI USTUVOR YO‘NALISHLARI 359
Abdullaeva Nilufar Javdat qizi

MINTAQADA SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING SOLISHTIRMA EKONOMETRIK MODELLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA) 363
Saatmurotov Shohrux Zafar o‘g‘li

O‘ZBEKISTON SUG‘URTA BOZORI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR 369
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich

RAQAMLI PLATFORMALAR YORDAMIDA NORASMIY VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHNING QO‘SHIMCHA IMKONIYATLARI TO‘G‘RISIDA 374
Nasrullayev Hikmatullo Habibulloyevich

O‘ZBEKISTONDA KICHIK VA O‘RTA BIZNESNI QO‘LLAB-QUVVATLASH MAQSADIDA “XIZMATLAR IPOTEKASI” MOLIYAVIY INSTRUMENTLARINI AMALIYOTGA JORIY QILISH MASALALARI 379
Uskenbayeva Dilnoza Boxodir qizi

ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ КАПЕЛЬНОГО ОРОШЕНИЯ ПРИ ВОЗДЕЛЫВАНИИ ЛУКА В ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ 384
Суюнов Шоҳзодбек Мурод угли

XORIJIY DAVLATLAR SANOAT IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH TAJRIBASI (YAPONIYA, KOREYA VA GERMANIYA MISOLIDA) 389
Mansurova Sayyora Baxtiyor Kizi

KORXONALARDA ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBGA OLISHDA XORIJ TAJRIBASINI QO‘LLASH 395
Raxmatov Baxriddin Baxtiyor o‘g‘li

PECULIARITIES OF THE IRRIGATION WATER DELIVERY PAYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 399
Muminov Sherzod Kholmirzaevich

DIGITALIZATION OF AGRICULTURAL PRODUCTS FOR EXPORT 404
Azimov R.B.

AHOLI JON BOSHIGA UMUMIY DAROMADLAR HAJMINI TREND MODELLAR ASOSIDA PROGNOZLASH 409
Xolto‘rayev Islom Ilhomovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI BANDLIK SHAKLLARI 416
Sayipov Begzod Rahimovich

TIJORAT BANKLARINING YANGI DAVR SHAROITIDA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH USULLARI VA INDIKATORLARI 422
Sadikov Iskandar Gayratovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MAHALLIY BUDJET SOLIQLI DAROMADLARI BAZASI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQLAR TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI 433
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich

TOSHKENT SHAHRIDAGI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILARNING SOLIQ QARZDORLIGI TAHLILI 438
Soipov Boburmirzo Nosirjon o'g'li

РОЛЬ ЖИЛИЩНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В СИСТЕМЕ КОМПЛЕКСНОГО РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ МЕЗОУРОВНЯ 446
Далиев Ахтам Шарафутдинович

TO'QIMACHILIK SANOAT KORXONALARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHDA XORIJ TAJRIBALARINING ZARURLIGI 454
Abdullayev Dostonbek G'ofurjon o'g'li

TURISTIK KLASTERLARNING NAZARIY ASOSLARI VA ULARNING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI 458
Xaitov Oxunjon Nomoz o'g'li

XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RESURS TA'MINOTI BOSHQARUVINING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA MODELLARI 462
Arziqulova Oybar chin Eshquvat qizi

XIZMATLAR SEKTORIDA RAQAMLI INNOVATSIYALAR VA MIJOZLAR EHTIYOJLARINI QONDIRISH MEXANIZMLARI 467
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ПОДГОТОВКИ КАДРОВ В РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА 472
Базаров Бердымурад Улугмуродович, Атавуллаева Саида Джумабекмуродовна

TURIZM SOHASIDA KADRLAR SALOHIYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMI 478
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li

KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING RO'LI 483
Nabiyeva Muxabbat Djabirxanovna

"HOW GREEN INVESETMENTS CAN EFFECT ON ECONOMIC GROWTH IN DEVELOPING COUNTRIES" 485
Farangiz Ma'rufjonovna Pirmatova

TIJORAT BANKLARIDA UZOQ MUDDATLI RESURSLAR MANBALARI VA ULARNING HAJMINI OSHIRISHNING ZARURIYATI 493
Abduraxmonov Akmal Nurmamat o'g'li

GLOBAL BOSHQARUV VA BARQAROR RIVOJLANISHDA YASHIL TEXNOLOGIYALARNING ROLI 498
M.Sh. Tolipov

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ 504
Буранбаева Шоира Рустамовна

O'ZBEKISTON SHAROITIDA PIYOZ YETISHTIRISHDA TOMCHILATIB SUG'ORISHNI QO'LLASH ISTIQBOLLARI 508
Suyunov Shohzodbek Murod o'g'li

YENGIL SANOAT KORXONALARINING RIVOJLANISHIGA BOSHQARUV MADANIYATIDAN FOYDALANISHNING TA'SIRI 513
Aknazarova Zebiniso Bagdadovna

ISHLAB CHIQARISHNI DIVERSIFIKATSIYALASH SHAROITIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZM SAMARADORLIGINI ANIQLASH USULLARI 518
Qurbaniyazov Shaxzodbek Karimovich

KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH VA JOYLASHTIRISHNING IQTISODIY VA TASHKILIY ASOSLARI 524
Salimov Burxon Abubakirovich

"YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH VA UNDA ENERGIYADAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 530
Berdiyeva Aziza G'anisher qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

SIRKULYAR IQTISODIYOTDAN KORXONA VA TADBIRKORLAR MANFAATLARI 535
Sodikov Zokir Rustamovich

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASIDA ME’YORIY-HUQUQIY BAZANI ISHLAB CHIQISH 541
Xolmirzayev Ulug‘bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich

MINTAQA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI CHAKANA SAVDOSIDA SHADOW WAREHOUSE MODELIGA ASOSLANGAN YETKAZIB BERISH TIZIMINI JORIY QILISH 548
Ibrayimova Dilnoza Abdisherpovna

XIZMATLAR SAVDOSI SOHASIDA O‘ZBEKISTONNING XALQARO HAMKORLIK IMKONIYATLARI 555
Qodirjonov A.M.

TO‘QIMACHILIK SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH USLUBIYOTI 559
Madraximova Gulasal Ro‘zimboy qizi

ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ СМАРТ-ТУРИЗМА И ИХ ПРИМЕНИМОСТЬ К КУЛЬТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ УЗБЕКИСТАНА 564
Салихбаев Нурсултон Равшанович

IJTIMOIY HIMOYA TIZIMI VA IJTIMOIY TIBBIY XIZMATLAR O‘ZARO BOG‘LIQLIGINING NAZARIY ASOSLARI 572
Shanazarov Farrux Shodiyorovich

ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ РАЗРАБОТКИ МОБИЛЬНОГО ПРИЛОЖЕНИЯ JOB BARAKA ДЛЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА 577
Еримбетова Улбосын Маратовна

TASHQI SAVDO VA INVESTITSIYALAR TAHLILI HAMDA ULARNING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA’SIRI 582
Jalolov Bekzod Sherzod o‘g‘li

“O‘ZBEKISTONDA KICHIK VA O‘RTA BIZNESLAR UCHUN SUN’IY INTELLEKT ASOSIDA MOLIYAVIY KO‘RSATKICHLARNI TAHLIL QILISH VA RAQAMLI YECHIMLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH” 586
Azamatjon Mardayev Abdusamat o‘g‘li

FARMATSEVTIKA MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME’YORIY-HUQUQIY ASOSLARI 591
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna

O‘ZBEKISTONDA INNOVASION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA KADRLAR TAYYORLSH MENEJMENTINING AMAL QILISH USULLARI VA TURLARI 596
Ergashev To‘lqin Shokirovich

HUDUDIY IQTISODIYOTNI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH 602
Ibragimov Baxrom Baxodirovich

ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINI JORIY ETISH ORQALI O‘ZBEKISTONDA MOLIYA BOZORINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING STRATEGIK YO‘NALISHLARI 606
Xodjayev Aziz Shovkatovich

MAHALLIY HOKIMIYAT QAROR QABUL QILISH JARAYONLARIDA DINAMIK OMILLAR VA ULARNING INTEGRATSIYASI 611
Axmedov Farxod Raxmonjonovich

UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR AUDITINI TASHKIL ETISH VA TAHLIL QILISH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH 617
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich

ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ТУРИЗМА ЧЕРЕЗ КРЕАТИВНУЮ ИНДУСТРИЮ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН 623
Хошимова Камилла Навфал қизи

IMITATSION MODELDA AXBOROT NORAVSHANLIGI SABABLI YUZAGA KELADIGAN IQTISODIY SAMARASIZLIK TAHLILI 633
Qodirov Zohidjon Eralievich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

JISMONIY SHAXSLAR TOMONIDAN KREDITLARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI 637
Turdiboyeva Kumush Erkinovna

SOG‘LIQNI SAQLASH XIZMATLARI SOHASIDA SIFATNI BAHOLASH KO‘RSATKICHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIK O‘RTASIDAGI BOG‘LIQLIK 641
Usmanova Nasiba Akbarjonovna, Eshbekova Xayriniso Baxtiyorovna

SOLIQ TO‘LOVCHILAR FAOLIYATINING SEGMENTATSIYASIGA ASOSLANIB SOLIQ XAVFLARINI ANIQLASH VA BAHOLASHNING AMALIY YONDOSHUVI 648
Elbaeva M.R.

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK NAZARIY ASOSLARI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA’SIRI 653
Hamroyev G‘ayratjon Sultonovich

QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQARISHNI SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARI ASOSIDA TASHKIL ETISHNING XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI 657
Achilov Ilmurad

MINTAQALAR INVESTITSION SALOHIYATINI OSHIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI 663
Qobilov Anvar Eshpo‘lotovich

KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH 669
Sapayev Axmed Durdibayevich

SANOAT KORXONALARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA KO‘P MEZONLI TAHLIL USULLARINI QO‘LLASH 674
Muxammadaliyev Mirzohidjon Muxammadali o‘g‘li

BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING AMALDAGI HOLATI TAHLILI 681
Abdullayev Shaxzodbek

ENSURING SUSTAINABLE REGIONAL DEVELOPMENT THROUGH INTEGRATION OF RECREATION AND ECOTOURISM RESOURCES IN UZBEKISTAN 686
Shaymanova Nigora Yusupovna

MAKROIQTISODIYOTDA ISTE’MOL VA JAMG‘ARISH FUNSIYALARI VA ULARNING O‘ZBEKISTONDA O‘ZGARISHI TENDENSIYALARI 691
Rustamov Narzillo Istamovich

CHAKANA SAVDONI BOSHQARISHDA “BIG MIDDLE” NAZARIYASIDAN FOYDALANISH 697
Yaqubov Azizbek G‘anibekovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HUNARMANDCHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING PROGNOZ VARIANTLARI 701
Ermetov Amirbek Ismailovich

FISKAL NOMARKAZLASHTIRISH BO‘YICHA XITOY TAJRIBASI 708
Lokayev Bekzod Sherkobilovich

SANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARI: IMKONIYATLAR VA CHEKLOVLAR 712
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi

EKOLOGIYA VA ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISH SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO‘YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI 717
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva, Gulzora Qahharova

TIKUV-TRIKOTAJ SANOATIDA MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA BOSHQARUV STRATEGIYALARI 725
Mardiyev Bunyod Sirojiddin o‘g‘li

BURNOUTNING OLDINI OLISH: XODIMLAR SALOMATLIGI STRATEGIYASI 731
Ergasheva E’zoza Dilshod qizi

O‘ZBEKISTONDA KORXONALARNING TASHQI IQTISODIY FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI 736
Pulatova Moxira Baxtiyorovna

QISHLOQ XO‘JALIGI KORXONALARIDA XARAJATLARNI BOSHQARISH VA HISOBGA OLISHNING INNOVATSION USULLARI: MENEJMENT VA BUXGALTERIYANING O‘ZARO INTEGRATSIYASI 742
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o‘g‘li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH MEXANIZMLARI 748
Uzoqov Suhrobjon Do‘smat o‘g‘li

OLIY TA’LIMNI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI 754
Talapova Nargiza Baxriddinovna

ВОЗОБНОВЛЕНИЕ ДОБЫЧИ ПРИРОДНОГО ГАЗА ИЗ ТРЁХ СКВАЖИН УЧАСТКА ХОДЖАСАЯТ ГКМ ДЕНГИЗКУЛЬ 758
Набиев Шахзод Темурович, Иргашбаев Шохрух Фаррух угли, Маннафов Улугбек Умар угли

MADANIY TURIZM INDUSTRIYASINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI VA O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 764
Toxirov Dilyor Davlatovich

MOLIYAVIY AUTSORSING NAZARIYALARI VA UNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI 768
Babadjanov Umidbek Kamildjanovich

TURIZM – TARIXIY XOTIRA VA ZAMONAVIY XIZMATLAR UYG‘UNLIGI IFODASI 773
Janzakov Bekzot Kulmamat o‘g‘li

QISHLOQ XO‘JALIGI MAHSULOTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOHIYATI VA BAHOLASH MEZONLARI 777
Abdikarimova Zilola Baxramovna

TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING NAZARIY ASOSLARI 784
Ro‘ziyeva Shaxlo Salimboyevna

AXBOROT TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH VA TEXNIK XIZMAT KO‘RSATISHNI QO‘LLAB-QUVVATLASH 788
Samiyeva Maftuna Faxriddin qizi

TIJORAT BANKLARI AKTIVLARI DAROMADLILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 791
Sanayev Javoxir Shovkat o‘g‘li

FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN 796
Maxmudov S.T.

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКИХ КЛАСТЕРОВ 801
Юсупова Н.Т.

SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY O‘SISHIGA TA’SIR ETUVCHI ASOSIY FAKTORLAR TAHLILI 807
Rahimova Mushtariybegim Muxammadg‘olib qizi

DEMOGRAFIK O‘ZGARISHLAR VA ULARNING IJTIMOIY-IQTISODIY OQIBATLARI 812
Abdumalikova G.F.

MINTAQAVIY INVESTITSIYA SIYOSATINI SAMARALI BOSHQARISHNING IQTISODIY VA INSTITUTSION ASOSLARI 821
Kenjayev Ikrom Ergashboyevich

RAQAMLI AVIATSIYA EKOTIZIMI: AI/ML, DIGITAL TWIN VA BLOKCHEYN INTEGRATSIYASI 828
Azimova Moxinur Nozimovna

XALQARO MOLIYA BOZORLARIDA INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI 834
G‘afurov Sherzod Abduvaxob o‘g‘li

SURXONDARYO VILOYATINING REKREATSIYA RESURSLARI VA DAVOLASH-SOG‘LOMLASHTIRISH TURIZMI SALOHIYATI 839
Murtazayeva Gulrux Isabek qizi

MINTAQALAR TURISTIK-REKREATSION IMKONIYATLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY GIS USULLARINI QO‘LLASH (SARIOSIYO TUMANI MISOLIDA) 845
Safarov Manuchexr Axtam o‘g‘li

XITOY TAJRIBASI ASOSIDA INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH 852
Tirkashev Farruxjon Xolyigitovich

TURIZM FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHGA OID NAZARIY BILIMLARNING SHAKLLANISH XUSUSIYATLARI 857
Maxmudova Aziza Pirmamatovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASI MUSTAHKAMLIGINI BAHOLOVCHI KO‘RSATKICHLAR TIZIMI 863
Raxmanov Ilxom Xurramovich

TO‘QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH 871
Maxsudov Sherzod Solijonovich

FISCAL, MONETARY, AND CUSTOMS-TARIFF POLICIES IN ENSURING NATIONAL ECONOMIC STABILITY: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN 877
Mahmudov Sarvar

ATROF-MUHITGA OID FISKAL KO‘RSATKICHLAR ASOSIDA MINTAQAVIY BAHOLASH 882
Zilola Rahmatova

XORAZM VILOYATI TUMANLARIDA EKSPORT SAMARADORLIGI: STOXASTIK CHEGARAVIY TAHLIL (SFA) ASOSIDAGI EMPIRIK YONDASHUV 887
Fozil Xolmurotov

МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ БЕДНОСТИ: МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПОДХОДЫ И НАЦИОНАЛЬНАЯ СПЕЦИФИКА 900
Мамаризоев Жахонгир Исохонович

EKOLOGIK VAZIYAT VA AHOLI SALOMATLIGINING PROGNOZ KO‘RSATKICHLARI 905
Egamqulov Husniddin Erkaboyevich

CHO‘L HUDUDLARIDA TURISTIK RESURSLARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI 911
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Mavlonov Ahmadjon Muhamadovich

КОНЦЕПЦИЯ ИДЕНТИФИКАЦИИ И ИЗМЕРЕНИЯ ЭФФЕКТОВ ЗАНЯТОСТИ В ЭКОЛОГО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЭКОНОМИКЕ 918
Сагидуллин Фарид Радикович

ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИИ ГОСТИНИЧНОГО БИЗНЕСА В СФЕРЕ ПРОДВИЖЕНИЯ И СБЫТА ТОВАРОВ И УСЛУГ В ИНДУСТРИИ ГОСТЕПРИИМСТВА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН 927
Бабаджанова Лола Шопулатовна

O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQATNI RIVOJLANTIRISHDA QISHLOQ XO‘JALIGINING ROLI 935
G‘aniyev Baydulla Toshmurodovich, Bustonov Komiljon Kumakovich

TURISTIK MINTAQALARNI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY AHOLINING ISHTIROKINI TA’MINLASHNING AYRIM MASALALARI 943
Abduxamidov Sarvar Adxamovich

TA’LIM KLASTERLARI KONTEKSTIDA BOSHQARUVNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI VA STRATEGIK YECHIMLARI: TRIPLE HELIX MODELI ASOSIDA TAHLIL 947
Imamova Nilufar Asamutdinovna

EKOLOGIK TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI VA ISTIQBOLLARI 954
Xamdullayeva Gulhayo Ergash qizi

TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI 960
Sirojiddinov Kamoliddin

XIZMAT KO‘RSATISH KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 967
Seytimbetov Kabul Serimbetovich

AGROTADBIRKORLIK FAOLIYATINING ASOSIY FUNKSIYALARI VA RIVOJLANISH QONUNIYATLARI 971
Nasriddinov Xusanbek Sadriddin o‘g‘li

TEMIR YO‘L TRANSPORTIDA ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISH: QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARI 976
Abdusattorov Abdusamat Sobirovich

QISHLOQ XO‘JALIGIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISHDA MENEJMENT QARORLARINING IQTISODIY TAHLILI 981
Karieva Gulnora Abdullayevna , Normurodov Sarvar Norboy o‘g‘li

TA’LIM TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA O‘QUV DASTURLARINING KAPITAL ZICHLIGI 989
Dusanov Salim Mamarasulovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

QATTIQ CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA INNOVATSION MENEJMENTNING O‘RNI VA AHAMIYATI 995
Temirov Azizbek Voit o‘g‘li

STRATEGIK REJALASHTIRISH ORQALI KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH 1002
G.Ya. Muxibova, O.U. Sharifxodjayeva, O. To‘rabekova

ДЕТЕРМИНАНТЫ И ПОСЛЕДСТВИЯ МЕЖРЕГИОНАЛЬНОЙ МОБИЛЬНОСТИ РАБОЧЕЙ СИЛЫ В УЗБЕКИСТАНЕ 1009
Шакаров Зафар Гаффорович

TURIZM KLASTERLARIDA TIBBIY XIZMATLAR INTEGRATSIYASI: XALQARO TAJRIBA VA O‘ZBEKISTON AMALIYOTI 1018
Yazdanova Shohista Tuyg‘un qizi, Farxodova Shohnoza Umidbek qizi

TELEKOMMUNIKATSIYA SOHASI KORXONALARINING INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRUVCHI ZAMONAVIY YONDASHUVNI ISHLAB CHIQISH 1027
Xojiyeva Nazokat Davronbekovna

QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARINING BARQAROR IQTISODIY O‘SISHGA TA’SIRI: O‘ZBEKISTON MISOLIDA 1034
Shodiyeva Zarinnabonu Shodi qizi

O‘ZBEKISTON QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ISTIQBOLLI YO‘NALISHLARI 1039
Qurbaniyozov Shaxzodbek Karimovich

RAQAMLI IQTISODIYOTDA HISOB SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI 1044
Qurbanbayev Jurabek Eruvboyevich

FINTECH TEXNOLOGIYALARI VA ULARNING KORXONA LIKVIDLIGIGA TA’SIRI 1048
Karimov Xondamir Jamshid o‘g‘li

IMPROVING STRATEGIC MANAGEMENT ACCOUNTING OF INCOME AND EXPENSES 1056
Pardaeva Shakhnoza Abdinabievna

DIGITAL SKILLS AND ACCOUNTING EDUCATION: NEEDS AND GAPS IN UZBEK HIGHER EDUCATION – CURRICULUM IMPLICATIONS FOR THE DIGITAL AGE 1061
Rustamova Iroda Bahtiyorovna

TIJORAT BANKLARINING KREDIT XIZMATLARI: ZAMONAVIY TAHLIL VA TARAQQIYOT TENDENSIYALARI 1066
Jo‘rayeva Zarifa Bahodir qizi

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ XO‘JALIGI KORXONALARINING YUQORI SIFATLI RIVOJLANISHINI TA’MINLASH 1073
Yaxshiyev Shahzod Sherali o‘g‘li

YASHIL IQTISODIYOTNING BARQAROR RIVOJLANISH 1079
Kuvotova Dilnora Kaxramonovna

MAHSULOT, ISH (XIZMAT)LAR TANNARXIGA KIRITILADIGAN MODDIY XARAJATLAR VA ULARNI HUJJATLASHTIRISH 1084
Bolibekov Baxtiyor Achilovich, Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich

AYOLLARNING YETAKCHILIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI VA TO‘SIQLARI 1088
Baymuratova Guldjaxan Xamdamovna

INVESTITSIYA FAOLIYATINI MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH AMALIY TAHLILI JARAYONLARI 1093
Boboqulov Akmal Muborakbekovich

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA BUXGALTERIYA HISOBI, IQTISODIY TAHLIL VA AUDIT TIZIMLARINI MODERNIZATSIYA QILISH YO‘NALISHLARI 1099
To‘laganov Ziyovuddin Kamolitdin o‘g‘li

RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING IQTISODIY O‘SISHDAGI AHMIYATI 1105
Nematullo Zuvaydullaev

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

GLOBAL OZIQ-OVQAT TIZIMIDA AQSH IMPORT-EKSPORT SIYOSATI VA UNING MILLIY OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGIGA TA'SIRI 1109
Matjonov Bekjon Ravshonbekovich

KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY OMILLAR VA IQTISODI SAMARADORLIGI TAHLILI 1115
Axatova Shahnoza

ЭКОТУРИСТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ И РЕСУРСЫ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ 1119
Каримова Фотима Абдурасуловна

RAQAMLI IQTISODIYOT: O'ZBEKISTONDA ELEKTRON SAVDO VA TO'LOV TIZIMLARINING RIVOJLANISHI 1124
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li

TIJORAT BANKLARIDA IPOTEKA KREDITLARINI RIVOJLANTIRISHDA ILG'OR XORIJ TAJRIBALARI VA ULARNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI 1128
Tohirov Muhammad Bobur Tohir o'g'li

KATTA HAJMLI MA'LUMOTLARDAN OVOZLI XABARLARNI AJRATIB OLISHDA PARALLEL HISOBLASH ALGORITMLARI VA UNING DASTURIY MAJMUASINI ISHLAB CHIQISH 1135
Jummayeva Yulduz Achilovna

MAMLAKATDA NODAVLAT VA NOTIJORAT TASHKILOTLARNI MOLIYAVIY TA'MINLASH MEXANIZMLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 1141
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna

TURISTIK KORXONALARDA BREND KAPITALI TUSHUNCHASI VA UNING TARKIBIY ELEMENTLARI 1146
Zufarov Akmal Gulamiddinovich

IPOTEKA KREDITLARINI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIJ TAJRIBALARI VA ULARNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI 1155
Rasulov Doniyor Dilmurod o'g'li

RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA SOLIQQA TORTISHNING TARTIBGA SOLISH FUNKSIYASINI TAKOMILLASHTIRISH VA FISKAL SIYOSAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI 1161
Sulaymonov Farrux Shuxratovich

QORAQALPOG'ISTON AGRAR TARMOG'IDA TRANSFORMATSION O'ZGARISHLARNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI 1166
Mambetnazarov Baxit Bisenbaevich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINI STRATEGIK BOSHQARISHNING DOLZARBLIGI 1171
Turg'unov Muxriddin Mo'ydinjon o'g'li

TOSHKENT SHAHRIDA SHAHARSOZLIK JARAYONLARINING EKOLOGIK OQIBATLARI 1175
Ashurov Abdulaziz Rustamovich, Olimov Anvarjon Atamirzayevich

O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SANOATINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA UNDA XORIJIY INVESTITSIYALARNING ROLI 1182
Nazarova A.N.

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA MOLIYAVIY BOSHQARISHNING AYRIM JIHATLARI 1187
Mamatov O'tkir Botir o'g'li

JANUBI-G'ARBIY O'ZBEKISTONDA CHORVACHILIK TARMOQLARINI PROGNOZ QILISHNING GEOGRAFIK JIHATLARI (NAVOIY VILOYATI MISOLIDA) 1191
Xudoyberdiyeva Iroda Abduxomidovna

O'ZBEKISTONDA DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISHDA G'AZNACHILIK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHNING MOLIYAVIY SAMARADORLIGI 1199
Tangrieva Farida Abdukarimovna

QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARISH KORXONALARINING IQTISODIY BARQARORLIGIDA INNOVATSION FAOLIYATNING AHAMIYATI 1204
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna

YASHIL MARKETING YONDASHUVI ORQALI KORXONALARDA RESURS SAMARADORLIGINI OSHIRISH 1211
Sapayev Axmed Durdibayevich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

АНАЛИЗ И ОПТИМИЗАЦИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ И РАСХОДОВ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ 1216
Ташмухамедова Карима Саматовна, Якубова Сабина Алишеровна

YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA FERMER XO‘JALIKLARINI SAMARALI RIVOJLANTIRISH 1222
B.B.Seilbekov

O‘ZBEKISTONDA “YASHIL” IQTISODIYOT VA EKOLOGIK BARQARORLIK SIYOSATINI SHAKLLANTIRISH YO‘NALISHLARI 1226
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich

ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF FOREIGN TRADE ACTIVITY IN UZBEKISTAN’S REGIONS AND FORECASTING REGIONAL FOREIGN TRADE UNDER WTO AND EAEU ACCESSION (BASED ON THE CASE OF KAZAKHSTAN) 1230
Sitora Tojiqulova Sobirjon qizi

BANKLARNING KREDIT RISKLARINI BAHOLASH VA NAZORAT QILISHNING – COST OF RISK (COR) KO‘RSATKICHI TAHLILI 1240
Maxmudov Omon Tuxtayevich

1-WIRE PROTOKOLI ASOSIDA BIOSIGNALLARNI UZATISH JARAYONI VA MA’LUMOTLAR STRUKTURASINI LOYIHALASH 1245
Mullajonova Fotima Tuychibayevna

TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH BO‘YICHA XORIJIY TAJRIBA VA UNING XUSUSIYATLARI 1250
Ibrohimov Davronbek Muhammadi o‘g‘li

ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЪЗОВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНЕ 1257
Хамидходжаева Назира Махкамовна

AKSIYADORLIK JAMIYATLARI AYLANMA MABLAG‘LARINI BOSHQARISH METODOLOGIYASI 1260
Taspanova Ayzada Kenjebayevna

MAMLAKAT IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQAT SANOATI VA UNING RIVOJLANISH HOLATI 1264
Xusanova Gavhar

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA LTE VA NR TARMOQLARINING BIRGALIKDA ISHLASHINI TA’MINLASH YO‘NALISHLARI 1270
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich

THE OPPORTUNITIES OF PERSONALIZING TOURISM SERVICES THROUGH ARTIFICIAL INTELLIGENCE 1276
Olimov Davron Olimovich

ТРАНСФОРМАЦИЯ РАДИОЖУРНАЛИСТИКИ В ЭПОХУ ЦИФРОВОГО ЭФИРА: ОПЫТ УЗБЕКИСТАНА И ГЛОБАЛЬНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ 1281
Мамадалиева Шахноза Абдумаликовна

EFFECTIVE MANAGEMENT OF ADMINISTRATIVE PERSONNEL IN UZBEKISTAN’S PUBLIC UNIVERSITIES 1289
Inoyatov Orzubek Saidvaliyevich

ZAMONAVIY MENEJMENTDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI VA SAMARADORLIKKA TA’SIRI 1297
Igamberdiyeva Nasiba Babadjanovna

DAVLAT QIMMATLI QOG‘OZLARI MILLIY MOLIYA BOZORINI BARQARORLASHTIRISH OMILI SIFATIDA 1304
Rabiyev Akram Homitovich

AKTSIYADORLIK JAMIIYATLARIDA INNOVATSION JARAYONLARNI KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMI ASOSIDA TARTIBGA SOLISH ISTIQBOLLARI 1311
Xujaxonov Nuriddin Nasrullayevich

ВОПРОСЫ ВНЕДРЕНИЯ И РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ УЗБЕКИСТАНЕ 1318
Худайберганова Зарофат Захидовна

К ВОПРОСУ О РАССМОТРЕНИИ РИСКОВ ЛЕГАЛИЗАЦИИ НЕЗАКОННЫХ ДОХОДОВ В УЧЕБНЫХ МАТЕРИАЛАХ ПРОФИЛЬНЫХ ПРЕДМЕТОВ ПО БАНКОВСКОМУ АУДИТУ 1324
Мухамедова Севара Абдуллаевна

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MINTAQA SANOATIDA RAQAMLI XIZMATLAR BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONI 1336
Norov Murodjon Maxmudovich

O‘ZBEKISTON SHAROITIDA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH: HOLATI, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR 1342
Maxkamov Otabek Muxammadjonovich

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA O‘RTA VA UZOQ MUDDATLI DAVRDA DAVLAT QARZINI BOSHQARISHNING AMALDAGI HOLATI TAHLILI 1351
Egamberdiyev Jonibek O‘ralovich

OLIY TA’LIM MUASSASALARI O‘RTASIDA RAQOBAT VA UNING MUAMMOLARI 1354
Mardonov Bahodir Bahronovich, Abdanov Rahmatillo Abdig‘afurovich

AHOLI BANDLIGINI TA’MINLASH HAMDA TURMUSH DARAJASINI OSHIRISHNING ISTIQBOLLI YO‘NALISHLARI 1360
Xamdamov Shaxzod Ilxom o‘g‘li

ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 1365
Дадабоева Муштари Хамидиллаевна

SAVDO JARAYONIDA MARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO‘LLANILISHI 1371
Jalalova Dildora Jamolovna

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN FINANCING IN UZBEKISTAN: LESSONS FROM SOUTH KOREA 1375
Karshieva Marjona Alisher kizi

TURIZM XIZMATLARI EKSPORTI VA YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI 1380
Qurbonova Malika Ahmad qizi

SUN’IY INTELLEKT VA RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH YO‘NALISHLARI 1384
Uzoqov Farhod G‘afforovich

SOLIQ MA’MURIYATCHILIGI MEXANIZMI VA UNING RAQAMLI IQTISODIYOTDAGI RIVOJLANISHI 1388
Ibadullayev Sanjar Sodiqmuratovich

BANKLARDA MUAMMOLI KREDITLAR BILAN ISHLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI 1392
Mitillayev Ibrohimjon Tursunpulatovich

BUG‘DOY HOSILDORLIGI VA YALPI HOSILINI TAHLIL QILISH HAMDA HISOBLASH USULLARI 1396
Uzoqova Ziyodaxon Abdug‘afforovna

RAQAMLI MOLIYAVIY XIZMATLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING ZARURIYATI VA AHAMIYATI 1402
Muyassarzoda Fayziyeva

MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI TA’MINLASH ORQALI AGRORESURSLAR BOZORI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI OSHIRISH MASALALARI 1408
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich, Tashmuxamedova Yayra Atxamovna

JAHONDA KREATIV SOHALARNI RIVOJLANISH EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI DAVRDA IQTISODIYOTDA TUTGAN O‘RNI 1414
Ismailov Azizbek Ruzimaxammatovich

OSIYO DAVLATLARI RAQAMLI JURNALISTIKADA AYOLLAR ISHTIROKI (JANUBIY KOREYA, HINDISTON, YAPONIYA) DAGI ZIDDIYATLAR 1425
Zakirova Oisha

ТРАНСФОРМАЦИЯ ОБЩЕСТВЕННОГО СОЗНАНИЯ В ЭПОХУ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА: СОЦИОЛОГИЯ РОЛИ ЖЕНЩИН И ГЕНДЕРНОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ В ТЕХНОЛОГИЧЕСКОМ ОБЩЕСТВЕ 1431
Сиддикова Гулноза Абдумаликовна

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR HISOBINI YURITISHDA TA’MINOT JARAYONINING AHAMIYATI 1437
Nuraliyeva B.

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

TEMIR YO‘L TRANSPORTI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA’SIRI 1443
Raximov Xasan Shukurjonovich

XALQARO TASHQI ISHLARDA KATTA MA’LUMOTLAR TAHLILI VA MA’LUMOT DIPLOMATIYASI: AXBOROTNI STRATEGIK RAZVEDKAGA AYLANTIRISH 1450
Kurolov Maksud Obitovich

TA’LIM BOSHQARUVIDA ‘‘YASHIL KO‘NIKMALAR’’NI INTEGRATSIYALASH VA BARQAROR RIVOJLANISH: TALABALAR VA TIZIMLARNI IQLIM HARAKATIGA VA YASHIL IQTISODGA O‘TISHGA TAYYORLASH 1460
Esanova Shohida

НАЛОГОВАЯ КУЛЬТУРА: СУЩНОСТЬ, ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ 1468
Хамзина Динара Рашатовна

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI TANLANMA KUZATUV ASOSIDA O‘RGANISH METODOLOGIYASI 1473
Jalolov Ilhomjon Isomiddinovich

QURILISH MATERIALLARI KORXONALARIDA “YASHIL MENEJMENT” TIZIMINI JORIY ETISH 1482
Masharipova Sevara Bekturdi qizi

TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNING INNOVATSION USULLARI 1487
Marimova Indira Rasul qizi

DAVLAT KORXONALARINI ISLOH QILISHNING ZAMONAVIY BOSQICHLARI VA O‘ZBEKISTONNING XUSUSIYLASHTIRISH MODELI 1492
Murodov Orif Jumayevich

TIJORAT BANKLARNING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASHNING XORIJ TAJRIBASI 1497
Sultanmuratova Dilrabo Shaylavbekovna

ЦИФРОВАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ И ПУТИ ГАРМОНИЗАЦИИ С МЕЖДУНАРОДНЫМИ СТАНДАРТАМИ 1502
Киличева Ф.Б.

RAQAMLI IQTISODIYOTNING MAKROIQTISODIY KO‘RSATKICHLARGA TA’SIRINI BAHOLASH 1507
Kurbanov Feruz Pirnazarovich, Qudratov Islom Ismat o‘g‘li

ПЕРСПЕКТИВЫ И ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ УСЛУГ В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН 1511
Маденова Эльмира Нзаматдиновна

ПРАВОВАЯ ПРИРОДА СОГЛАШЕНИЯ О РАЗДЕЛЕ ПРОДУКЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН 1516
Мансуров Обид Зайнидинович

REKLAMA XIZMATLARI BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHGA OID NAZARIY QARASHLAR 1522
Xamrakulov Azamat Baxritdinovich

TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARDA VOSITACHILARNI MOTIVATSIYALASH MASALALARI 1528
Jalilov Jamshid G‘anijonovich

SOLIQ MA’MURIYATCHILIGI SUBEKTLARI O‘RTASIDAGI O‘ZARO HAMKORLIK MEXANIZMLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIGA MOS TRANSFORMATSIYASI 1534
To‘rayev Shavkat Shuxratovich, Ibadullayev Sanjar Sodiqmuratovich

YASHIL IQTISODIYOT VA KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISH O‘RTASIDAGI O‘ZARO BOG‘LIQLIK 1540
Yaxshibayev Ulug‘bek Shavkat o‘g‘li

THE IMPORTANCE OF SPOKEN ENGLISH IN GLOBAL COMMUNICATION 1545
Dr. Mamatkulova Shohista Jalolovna

MAHALLIY DAVLAT ORGANLARINI RAQAMLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI 1549
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o‘g‘li

IQTISODIYOTNI DEKARBONIZATSIYALASH: MOHIYATI VA IMKONIYATLARI 1554
Xashimova Salima Nigmatullayevna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA QISHLOQ XO‘JALIGI ISHLAB CHIQARISHINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH 1558
B.B.Mambetnazarov, Tureev Atabek Abatovich

BUXORO VOHASINING MUSULMON ZIYORAT TURIZMI IMKONIYATLARINI BAHOLASH: ACES 3.0 METODIKASI ASOSIDAGI TAHLIL 1563
Kurbanova Mohinur Xabib qizi

KICHIK KORXONALARDA ISHLAB CHIQARISH OMILLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI 1568
Mustafakulova Nodira Primovna

BEVOSITA VA BILVOSITA SOLIQQA TORTISHNI OPTIMAL TASHKIL ETISH METODOLOGIYASI 1572
Qodirov Baxodir Qudratovich

SUT VA SUT MAHSULOTLARI KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING USLUBIY JIHATLARI 1577
Normuradov Nurbek Sunatilloevich

ЦИФРОВИЗАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА ВНУТРЕННИЙ АУДИТ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ 1581
Шарахметов Шерзад Шаазимович

O‘ZBEKISTON “YASHIL” IQTISODIYOT SARI: QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH METODLARI 1588
Qodirov Baxodir Tursunovich

IQTISODIY XAVFSIZLIKNING MOHIYATI VA MAZMUNI 1592
Feruza Mirzoyeva Salimovna

YASHIL O‘SISH, YASHIL IQTISODIYOT VA BARQAROR RIVOJLANISH: ATAMAVIY VA O‘ZARO BOG‘LIQLIK MASALASI 1597
Djalilov Sardor Sadilloyevich

YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA SOLIQ MA’MURCHILIGINI RIVOJLANTIRISH ORQALI DAROMAD VA XARAJATLARNI DEKLARASIYALASHNING TUTGAN O‘RNI 1601
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich

DIGITAL ECONOMY AND GREEN TECHNOLOGIES: INNOVATIONS ON THE ROAD TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT 1606
Amiriddinova Madinabonu Zayniddin kizi

FARG‘ONA VODIYSIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TO‘QIMACHILIK KORXONALARINING EKSPORT SALOHIYATI TAHLILI VA ULARNI BAHOLASH 1609
Qodirov Humoyun Tolibjon o‘g‘li

SIFAT VA RAQOBATBARDOSHLIK 1616
Xasanova Robiyaxon Kamoliddin qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich

O‘ZBEKISTONDA IPOTEKA KREDITLASH JARAYONINI TASHKIL ETISHNING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI 1620
Mardiyev Akrom Djumaboyevich

BIRLAMCHI TIBBIY-SANITARIYA MUASSASALARINI NATIJDADORLIK INDIKATORLARI ASOSIDA MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI 1627
S.J. Sultanov

TIJORAT BANKLARIDA KOMPLAENS NAZORAT VA MOLIAVIYY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI 1633
Ulashbayev Shohruh Abdivaxobovich

BIOMASSA ASOSIDA OZUQA ISHLAB CHIQARISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIKGA ERISHISHNINGNING AYRIM JIHATLARI 1639
Xazratkulov Niyoz Namazbayevich

STRATEGIC MANAGEMENT AND DEVELOPMENT OF CORPORATE TALENTS 1644
Shoyunusova Arofat, Sanjar Mirzaliev

AGROTIZIMDA ANOR YETISHTIRISHNING O‘RNI VA IQTISODIY AHAMIYATI 1648
Ortiqov Sulton Davronqul o‘g‘li

TO‘QIMACHILIK SANOATINI HOZIRGI KUNDAGI TAHLILI 1652
Mahmudova Chinora Anvar qizi

XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISHDA IMTIYOZLAR VA KAFOLATLAR TIZIMINING AHAMIYATI 1657
Nizamov Xusniddin Fazlidinovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

SANOAT TARKIBIY O‘ZGARISHLARINING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA’SIRINING EKONOMETRIK TAHLILI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA) 1663
Jumaniyazov Nodirbek Odilbek o‘g‘li

MINTAQAVIY RIVOJLANISH SHAROITIDA SHAHARLAR AGLOMERATSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI 1670
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich

TIBBIY XIZMAT KO‘RSATUVCHI KORXONALAR SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR 1674
O‘roqov Firdavs Ortiqniyoz o‘g‘li

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И МЕТОДЫ ФИНАНСОВОГО АНАЛИЗА В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АКЦИОНЕРНЫХ КОМПАНИЙ 1678
Бекбаева Феруза Бахтиеровна

AUDITNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA BUDJET BILAN HISOB-KITOBLAR AUDITINI TASHKIL QILISHNING AMALIY JIHATLARI 1684
Rashidov Zuhriddin Sanjar o‘g‘li

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOLIQ TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI 1690
Radjabov Umurzoq Ablakulovich

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРАКТИКИ УПРАВЛЕНИЯ ВАЛЮТНЫМИ РИСКАМИ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ 1695
Тугалов Бобур Қаршибой угли

DYUZDO SPORTIDA JAROHATLAR PROFILAKTIKASI VA TIBBIY TIKLANISH USULLARINING SAMARADORLIGI 1699
Tangriyev Abdullo Tovashovich

HAVO TRANSPORTI ORQALI YUK TASHUVCHI TADBIRKORLIK SHAKLLARI VA UNDAGI MUOMMOLAR 1703
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi

HUDUDIY IQTISODIYOTDA INNOVATSION SIYOSAT MEXANIZMINI SHAKLLANTIRISHNING TIZIMLI MODELI 1709
G‘aniyev Sanjar Poziljon o‘g‘li

СОВРЕМЕННАЯ МОДЕЛЬ УЧЕТА ЗАТРАТ И АУДИТА В УЗБЕКИСТАНЕ: НАЦИОНАЛЬНАЯ БАЗА И МСА 1716
Юлчиев Ойбек Улуғбек ўғли

TIJORAT BANKLARIDA YANGI BANK XIZMATLARINI JORIY ETISHDA XORIJIY TAJRIBALARNI INTEGRATSIYALASH YO‘LLARI 1723
Umarov Abdulquddus Abdilxatovich

YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISH DAVRIDA KICHIK BIZNES IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH 1731
Isroilov Dilshodbek Rustamovich, Isroilova Odina Rustambek qizi

O‘RMON XO‘JALIGINI MOLIYALASHTIRISHDA MOLIYAVIY RESURSLAR VA MANBALAR 1737
Mamatqulova Muxlisa Mamirjanovna

ZAMONAVIY JAHON IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGI, ISROFI VA YO‘QOTISHLARINI KAMAYTIRISH MASALALARI 1743
Nazarova Gulbahor Raxmonkulovna

KORXONA FOYDASI VA UNING RAQOBATBARDOSH NARX SIYOSATINI MAKSIMALLASHTIRISH YO‘LLARI 1748
Axmadjonov Murodjon Axadjon o‘g‘li

DEVELOPMENT PRIORITIES FOR THE FRUIT AND VEGETABLE SECTOR IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN’S FOOD SECURITY POLICY 1754
Nazarova Munavvar Soatmurod qizi

XIZMAT KO‘RSATISH KORXONALARIDA HR MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 1761
Xamroyeva Kumush Alisherovna

XIZMAT KO‘RSATISH KORXONALARIDA HR MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI

Xamroyeva Kumush Alisherovna
O‘zbekiston Respublikasi, Samarqand viloyati 1-son Politexnikumining
“Pearson” xalqaro dasturlar bo‘limi boshlig‘i
Muallifning elektron manzili: kumush378@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada xizmat ko‘rsatish korxonalarida inson resurslarini boshqarish (HR) mexanizmlarini takomillashtirish orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirish masalalari tahlil qilinadi. Jahon tajribasi shuni ko‘rsatadiki, xizmatlar sektorida raqobatbardoshlikning muhim omillaridan biri — bu xodimlarning kasbiy kompetensiyasi, motivatsiyasi va mehnat unumdorligini oshirishga qaratilgan samarali HR siyosatidir. Maqolada xizmat ko‘rsatish korxonalarining faoliyatida innovatsion HR texnologiyalarini (raqamli boshqaruv tizimlari, kompetensiyalarga asoslangan baholash, rag‘batlantirish strategiyalari) joriy etish natijasida hosil bo‘ladigan iqtisodiy afzalliklar yoritilgan. Shuningdek, O‘zbekiston sharoitida xizmat ko‘rsatish sohasida inson kapitalidan samarali foydalanish imkoniyatlari ham tahlil etilgan.

Kalit so‘zlar: xizmatlar sohasi, inson resurslari, HR mexanizmlari, iqtisodiy samaradorlik, innovatsion boshqaruv, mehnat unumdorligi, motivatsiya.

Abstract. This article analyzes the opportunities to increase the economic efficiency of service enterprises through the improvement of human resource (HR) management mechanisms. Based on international experience, the study highlights that one of the key drivers of competitiveness in the service sector is the effective HR policy aimed at developing employee competencies, enhancing motivation, and improving labor productivity. The paper also discusses the economic advantages of implementing innovative HR technologies such as digital management systems, competency-based performance evaluation, and incentive strategies. Moreover, it explores the potential for improving the efficiency of human capital utilization in the context of Uzbekistan’s service industry.

Key words: service sector, human resources, HR mechanisms, economic efficiency, innovative management, labor productivity, motivation.

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы повышения экономической эффективности предприятий сферы услуг за счет совершенствования механизмов управления человеческими ресурсами (HR). На основе анализа зарубежного опыта показано, что одним из ключевых факторов конкурентоспособности в сфере услуг является развитие профессиональных компетенций, повышение мотивации и производительности труда сотрудников. В работе раскрыта роль внедрения инновационных HR-технологий — цифровых систем управления персоналом, компетентностной оценки, стратегий стимулирования — в повышении результативности деятельности предприятий. Особое внимание уделено возможностям эффективного использования человеческого капитала в условиях Узбекистана.

Ключевые слова: сфера услуг, человеческие ресурсы, HR-механизмы, экономическая эффективность, инновационное управление, производительность труда, мотивация.

KIRISH

Bugungi globallashuv, raqamli transformatsiya va mehnat bozori dinamik o‘zgarishlari sharoitida xizmat ko‘rsatish korxonalarining muvaffaqiyati ko‘p jihatdan inson resurslarini boshqarish (HR) tizimining samaradorligiga bog‘liq bo‘lib bormoqda. Inson kapitali — har qanday korxonaning eng muhim aktividir, uning to‘g‘ri boshqarilishi esa xizmatlar sifati, mijozlar qoniqishi va iqtisodiy natijalarni belgilab beradi.

O‘zbekiston iqtisodiyotida xizmatlar sohasi yalpi ichki mahsulotning 50 foizdan ortig‘ini tashkil etmoqda va bu ko‘rsatkich yildan-yilga oshib bormoqda. Shu sababli xizmat ko‘rsatish korxonalarining iqtisodiy samaradorligini ta’minlashda zamonaviy HR mexanizmlarini joriy etish, xodimlarning malaka va motivatsiyasini oshirish, inson resurslaridan innovatsion yondashuv asosida foydalanish dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Jahon tajribasi shuni ko‘rsatadiki, inson resurslarini boshqarish tizimini takomillashtirish orqali nafaqat mehnat unumdorligini oshirish, balki korxonaning raqobatbardoshligini mustahkamlash ham mumkin. Masalan, AQSh, Germaniya, Yaponiya, Janubiy Koreya va Singapurda xizmatlar sohasida HR strategiyalari raqamlashtirish, kompetensiya asosida baholash, rag‘batlantirish mexanizmlarini takomillashtirish orqali ishlab chiqilgan. Ushbu yondashuvlar mehnat samaradorligini oshirish, xodimlarning ishdan qoniqish darajasini ko‘tarish va korxona foydasini ko‘paytirishga xizmat qilmoqda.

O‘zbekiston sharoitida esa xizmat ko‘rsatish korxonalarida HR mexanizmlarini modernizatsiya qilish hali ham dolzarb masalalardan biri bo‘lib qolmoqda. Ayniqsa, xodimlarni tanlash va baholash tizimi, mehnat unumdorligini o‘lchash, rag‘batlantirish mexanizmlari va raqamli HR texnologiyalarini joriy etishda tizimli islohotlar talab etiladi. Shu bois mazkur maqolaning maqsadi — xizmat ko‘rsatish korxonalarida inson resurslarini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirish imkoniyatlarini o‘rganish, xorijiy tajribalarni tahlil qilish hamda O‘zbekiston amaliyotiga mos takliflar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Xizmat ko‘rsatish korxonalarida inson resurslarini boshqarish (HR) tizimini takomillashtirish masalasi xalqaro miqyosda keng o‘rganilgan bo‘lib, zamonaviy menejment nazariyalarida bu yo‘nalish korxona raqobatbardoshligini ta’minlovchi asosiy omillardan biri sifatida e’tirof etiladi. Tadqiqotchilar fikricha, HR mexanizmlarini modernizatsiya qilish orqali korxonalar nafaqat xodimlarning mehnat unumdorligini oshiradi, balki xizmatlar sifati, mijozlar sadoqati va foyda ko‘rsatkichlarini ham sezilarli darajada yaxshilaydi. [1, 2, 3, 4]

Amerikalik olimlar P. Drucker va G. Dessler o‘z asarlarida inson kapitalini korxonaning eng muhim resursi sifatida talqin etib, HR tizimini strategik boshqaruvning markaziy elementi sifatida ko‘rsatadilar. Ularning ta’kidlashicha, xodimlar salohiyatidan samarali foydalanish, mehnat motivatsiyasi va innovatsion fikrlashni rag‘batlantirish xizmatlar sohasida iqtisodiy samaradorlikni oshirishning muhim sharti hisoblanadi. [8, 9, 10]

Yevropa olimlari, jumladan, M. Armstrong va R. Baron o‘z tadqiqotlarida HR mexanizmlarini takomillashtirishning asosiy yo‘nalishlari sifatida kompetensiya asosida boshqaruv, moslashuvchan mehnat tizimlari, natijaga yo‘naltirilgan baholash va raqamli HR texnologiyalarini joriy etishni tavsiya etishgan. Ayniqsa, raqamli platformalarga asoslangan kadrlar tanlovi va masofaviy motivatsiya tizimlari xizmatlar sohasida iqtisodiy natijalarga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. [9]

Osiyo mamlakatlari, xususan, Yaponiya va Janubiy Koreya tajribalarida HR siyosati “inson markazida” yondashuvga asoslangan bo‘lib, unda xodimlarning malakasini oshirish, ularni jamoaviy qaror qabul qilish jarayoniga jalb etish hamda korporativ madaniyatni rivojlantirishga katta e’tibor qaratiladi. Bu yondashuv xizmatlar sifatini yaxshilash, mijozlar ishonchini mustahkamlash va korxona rentabelligini oshirishga yordam beradi. [11, 12, 13]

O‘zbekiston olimlari tomonidan ham so‘nggi yillarda HR tizimini modernizatsiya qilish bo‘yicha tadqiqotlar faollashgan. R. Abduraxmonov, Sh. Axmedov, N. Xolboyeva, M. To‘laganova kabi mahalliy tadqiqotchilar xizmatlar sohasida inson resurslarini boshqarish samaradorligini oshirish uchun mehnat bozorining milliy xususiyatlarini hisobga olish zarurligini ta’kidlaydilar. Ularning fikricha, kadrlar tanlovi va baholashning zamonaviy mexanizmlarini joriy etish, xodimlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirish hamda motivatsion tizimni takomillashtirish O‘zbekiston xizmatlar sohasida iqtisodiy o‘sishni ta’minlovchi muhim omil bo‘la oladi. Xususan, Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar markazi, TDIU va Soliq akademiyasi huzuridagi ilmiy izlanishlarda raqamli HR texnologiyalarini joriy etish, xodimlar faoliyatini KPI tizimi asosida baholash hamda xizmatlar sohasida inson kapitalining sifat ko‘rsatkichlarini oshirish masalalari keng yoritilgan. [5, 6, 7]

Yuqoridagi adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, xizmat ko‘rsatish korxonalarida HR mexanizmlarini takomillashtirish — bu nafaqat boshqaruv masalasi, balki iqtisodiy samaradorlikni ta’minlovchi strategik omildir. Xorijiy tajribalar O‘zbekiston sharoitida qo‘llanilsa, xizmatlar sektorining barqaror o‘sishi, yangi ish o‘rinlari yaratilishi va korxonalar raqobatbardoshligini oshirish imkonini beradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda xizmat ko‘rsatish korxonalarida inson resurslarini boshqarish (HR) mexanizmlarini takomillashtirish orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirish imkoniyatlarini aniqlash maqsad qilingan. Shu boisdan tadqiqotda nazariy, tahliliy va empirik yondashuvlar uyg‘un tarzda qo‘llanildi. Tadqiqotning nazariy-metodologik asosi sifatida inson kapitali nazariyasi, strategik menejment konsepsiyasi, innovatsion rivojlanish yondashuvi hamda mehnat samaradorligini baholash modellaridan foydalanildi. Xususan, P. Drucker, G. Dessler, M. Armstrong, R. Baron, shuningdek, O‘zbekiston olimlari R. Abduraxmonov va N. Xolboyevalarning ilmiy ishlari tahlil etildi. [8, 9, 10]

Tadqiqotda HR tizimini takomillashtirish korxona iqtisodiy samaradorligiga bevosita ta’sir ko‘rsatuvchi omil sifatida baholandi. Bu jarayonda motivatsiya, malaka oshirish, raqamli HR texnologiyalarini joriy etish, xodimlar faoliyatini KPI asosida baholash kabi ko‘rsatkichlar tahlil mezonlari sifatida tanlandi. Tadqiqotda quyidagi ilmiy usullar qo‘llanildi:

Tahlil va sintez usuli — HR boshqaruvi nazariy asoslari va amaliyotini tizimli ravishda o‘rganish, ularni umumlashtirish va mantiqan bog‘lash maqsadida qo‘llanildi.

Qiyosiy tahlil usuli — xorijiy davlatlar (AQSh, Yaponiya, Germaniya, Janubiy Koreya) va O‘zbekiston xizmat ko‘rsatish korxonalaridagi HR siyosatining o‘zaro farqlarini aniqlash uchun ishlatildi.

Statistik tahlil usuli — xizmatlar sektorida xodimlar soni, mehnat unumdorligi, xizmatlar sifati va foyda ko‘rsatkichlarining o‘zgarish dinamikasini tahlil qilishda foydalanildi.

SWOT tahlil — O‘zbekiston xizmatlar sohasida HR tizimini rivojlantirishdagi kuchli va zaif tomonlar, imkoniyatlar va tahdidlarni aniqlashda qo‘llanildi.

Empirik so‘rovnoma usuli — xizmat ko‘rsatish korxonalaridagi rahbarlar va xodimlar o‘rtasida HR jarayonlarining samaradorligini aniqlash maqsadida o‘tkazilgan so‘rovnomalar natijalari asosida tahlil qilindi.

Tadqiqot obyekti sifatida O‘zbekiston xizmatlar sektoridagi o‘rta va yirik korxonalar faoliyati o‘rganildi. Predmet esa — ushbu korxonalarda HR mexanizmlarini takomillashtirish orqali iqtisodiy samaradorlikka erishish yo‘llarini o‘z ichiga oladi. Tadqiqotda foydalanilgan asosiy manbalar quyidagilardan iborat:

– O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari, qarorlari va tegishli me’yoriy-huquqiy hujjatlar;

– Davlat statistika qo‘mitasi, Mehnat vazirligi hamda Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar markazining rasmiy ma’lumotlari;

– Jahon banki, Xalqaro mehnat tashkiloti (ILO) va OECD hisobotlari;

– Xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy maqolalari, monografiyalari va ilmiy tahlillari. [11, 12]

TAHLIL VA NATIJALAR

O‘zbekiston xizmat ko‘rsatish sektorida inson resurslarini boshqarish (HR) tizimini modernizatsiya qilish jarayoni so‘nggi yillarda iqtisodiy islohotlarning muhim yo‘nalishlaridan biriga aylandi. Mamlakat iqtisodiyotida xizmatlar ulushi 2024-yilda yalpi ichki mahsulotning (YaIM) 43,5 foizini tashkil etdi, bu ko‘rsatkich 2018-yildagiga nisbatan qariyb 6,8 foizga o‘sdi. Mazkur o‘sishda HR tizimining samaradorligini oshirish, malakali kadrlarni tayyorlash va xodimlarning motivatsiyasini kuchaytirish muhim rol o‘ynadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, aksariyat xizmat ko‘rsatish korxonalari hali ham an’anaviy HR yondashuvlarga tayangan: xodimlarni tanlash va baholash jarayonlari ko‘pincha sub’yektiv mezonlarga asoslanadi, natijada kadrlar almashinuvi yuqori darajada saqlanib qolmoqda. Quyidagi jadvalda O‘zbekiston xizmat ko‘rsatish korxonalaridagi HR faoliyatining asosiy muammolari keltirilgan:

1-jadval. Xizmat ko‘rsatish korxonalarida HR tizimining muammolari va ularning oqibatlari[1]

№	Muammo nomi	Oqibatlari	Yechim yo‘nalishlari
1	Kadrlar tanlovi va joylashtirishda sub’yektivlik	Malakali xodimlar yetishmasligi	Raqamli HR platformalari orqali tanlov tizimini avtomatlashtirish
2	Mehnat motivatsiyasi tizimining eskirganligi	Mehnat unumdorligi pastligi	KPI va bonus tizimini joriy etish
3	Kasbiy rivojlanish tizimining sustligi	Innovatsion g‘oyalar yetishmasligi	Uzluksiz o‘quv dasturlari va sertifikatsiya tizimlari
4	Baholash tizimida natija emas, jarayonga e’tibor	Xodimlar o‘sishida turg‘unlik	Natijaga yo‘naltirilgan baholash modellari (Performance-based)
5	HR bo‘limining strategik rolga ega emasligi	Qaror qabul qilishda xodimlar salohiyatidan to‘liq foydalanilmasligi	HRni boshqaruv strategiyasining asosiy tarkibiy qismi sifatida shakllantirish

1 Muallif ishlanmasi

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, rivojlangan mamlakatlarda HR mexanizmlarining samaradorligi raqamli boshqaruv, xodimlar malakasini uzluksiz oshirish va moslashuvchan ish tizimlari orqali ta’minlanadi. Quyidagi jadvalda xorijiy amaliyot bilan O‘zbekiston tajribasi o‘rtasidagi asosiy farqlar aks ettirilgan:

2-jadval. Xizmatlar sohasida HR boshqaruvining xorijiy va mahalliy tajribalari taqqoslanishi[2]

№	Ko‘rsatkich	Xorijiy mamlakatlar (AQSh, Yaponiya, Koreya)	O‘zbekiston amaliyoti
1	Xodim tanlovi	Sun’iy intellekt asosidagi avtomatlashtirilgan tanlov tizimlari	Asosan qo‘lda tanlov, sub’yektiv qarorlar
2	Motivatsiya	Natijaga yo‘naltirilgan bonus va aksiyalar tizimi	Asosan ish haqi va moddiy mukofotlarga asoslangan
3	O‘qitish va rivojlanish	Onlayn kurslar, “corporate university”lar	Kasbiy o‘quvlar soni cheklangan
4	Baholash tizimi	KPI, OKR va “360 daraja” tahlili	Rahbariy baho asosida
5	HR raqamlashtirilishi	To‘liq raqamli boshqaruv platformalari (Workday, SAP HR)	Qisman elektron hujjatlashtirish

Davlat statistika qo‘mitasi ma’lumotlariga ko‘ra, xizmatlar sohasida ishlovchi har bir xodimning o‘rtacha yillik mehnat unumdorligi 2023–2024 yillarda 12,4 foizga o‘sgan. Shu bilan birga, raqamli HR mexanizmlarini joriy etgan korxonalarda bu ko‘rsatkich 18–20 foiz oralig‘ida bo‘lgan. Bu esa HR mexanizmlarini takomillashtirish xizmat ko‘rsatish korxonalarining iqtisodiy samaradorligiga to‘g‘ridan-to‘g‘ri ijobiy ta’sir ko‘rsatishini tasdiqlaydi. Tahlildan olingan asosiy natijalar quyidagilardan iborat:

1. HR tizimi samaradorligini oshirish xizmatlar sifatini yaxshilash va mijozlar sadoqatini kuchaytiradi;
2. Raqamli HR platformalari mehnat jarayonlarini avtomatlashtirib, insoniy omil ta’sirini kamaytiradi;
3. Xodimlar uchun uzluksiz o‘quv va motivatsiya tizimini joriy etish korxona rentabelligini 1,5–2 baravar oshiradi;
4. HR strategiyasini korxona umumiy biznes-strategiyasi bilan integratsiyalash raqobatbardoshlikni kuchaytiradi;
5. O‘zbekiston sharoitida HR tizimini isloh qilish uchun xorijiy tajribalarni milliy mehnat bozori xususiyatlariga moslashtirish zarur.

3-jadval. O‘zbekiston xizmatlar sektorida mehnat unumdorligi dinamikasi (2020–2024-yillar)[3]

№	Yil	Xizmatlar sohasi yalpi mahsuloti (mlrd so‘mda)	Band bo‘lganlar soni (ming kishi)	Bir xodimga to‘g‘ri keladigan mahsulot (mln so‘m)	O‘sish sur’ati, %
1	2020	140 200	3 850	36,4	—
2	2021	156 800	3 970	39,5	8,5
3	2022	175 600	4 050	43,4	9,8
4	2023	197 400	4 180	47,2	8,8
5	2024	221 900	4 280	51,8	9,7

2 Milliy va xorijiy reklama bozorlarining raqobat holati bo‘yicha muallif ishlanmasi
3 Reklama xizmatlari tizimidagi ishtirokchilar o‘zaro aloqasi bo‘yicha muallif ishlanmasi

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, 2020–2024-yillar oralig‘ida xizmatlar sektorida bir xodimga to‘g‘ri keladigan mahsulot hajmi 42% ga oshgan. Bu o‘sishda raqamli HR tizimlarini joriy etgan korxonalarning ulushi 18 foizdan 34 foizga yetgani sezilarli ta’sir ko‘rsatgan.

4-jadval. Xizmat ko‘rsatish korxonalarida HR mexanizmlarining iqtisodiy samaradorlikka ta’siri (so‘rovnoma natijalari asosida)[4]

№	HR mexanizmi	Tadbiq etilgan korxonalar ulushi, %	O‘rtacha mehnat unumdorligi o‘sishi, %	Xodimlar almashinuvi kamayishi, %	Mijozlar qoniqish darajasi, %
1	KPI tizimi asosida baholash	46	17,2	12,5	86
2	Bonus va rag‘batlantirish tizimi	52	14,8	10,7	82
3	Onlayn o‘quv va trening platformalari	33	11,5	8,9	79
4	Raqamli HR dasturlari (HRM, SAP HR, Workly va boshqalar)	29	20,1	16,4	88
5	Kompetensiya asosida tanlov tizimi	24	13,2	11,0	80

So‘rovnoma natijalari shuni ko‘rsatadiki, raqamli HR tizimlari va KPI asosidagi baholash usullari xodimlar samaradorligiga eng kuchli ijobiy ta’sir ko‘rsatgan. Ushbu korxonalarda nafaqat ishlab chiqarish unumdorligi, balki mijozlar ishonchi ham oshgan.

5-jadval. Xorijiy va O‘zbekiston xizmat korxonalarida HR samaradorlik ko‘rsatkichlari taqqoslanishi (2024-yil ma’lumotlari asosida)[5]

№	Ko‘rsatkichlar	Rivojlangan davlatlar o‘rtacha (AQSh, Koreya, Germaniya)	O‘zbekiston xizmat sektori	Farq, foiz punkt
1	HR raqamlashtirish darajasi, %	85	34	−51
2	Xodimlar uchun yillik o‘quv soatlari	72	28	−44
3	Mehnat unumdorligi o‘sish sur’ati, %	21,5	12,4	−9,1
4	Xodim almashinuvi darajasi, %	8,3	18,7	+10,4
5	Mijozlar qoniqish darajasi, %	91	83	−8

Xorijiy mamlakatlar bilan taqqoslaganda, O‘zbekiston xizmatlar sohasida HR tizimining raqamlashtirish darajasi hali past. Biroq, 2025-yilgacha rejalashtirilgan “Raqamli HR menejment” dasturi doirasida bu ko‘rsatkichni 50 foizga yetkazish imkoniyati mavjud.

6-jadval. Xizmat ko‘rsatish korxonalarida HR tizimini takomillashtirish natijasida kutilayotgan iqtisodiy samaralar[6]

№	Ko‘rsatkichlar	Hozirgi holat (2024)	Kutilayotgan natija (2026 prognozi)	O‘sish, %
1	Xodimlarning mehnat unumdorligi (mln so‘m/xodim)	51,8	63,5	+22,6
2	O‘rtacha xizmat sifati indeksi	78	89	+14,1
3	Xodimlar almashinuvi darajasi, %	18,7	12,2	−6,5
4	Foyda marjasi, %	15,3	19,8	+4,5
5	HR raqamlashtirish darajasi, %	34	55	+21

Model hisob-kitoblariga ko‘ra, agar xizmat ko‘rsatish korxonalari HR mexanizmlarini zamonaviylashtirishni davom ettirsa, ikki yil ichida ularning mehnat unumdorligi 22 foizga, foyda marjasi esa 4,5 punktga oshadi. Bu O‘zbekiston xizmatlar sektorining YaIMdagi ulushini 45 foizdan yuqoriga ko‘tarish imkonini beradi. Umumiy tahliliy natijalar quyidagilardan iborat:

4 So‘rovnoma natijalari bo‘yicha muallif ishlanmasi
5 Statistik ma’lumotlar asosida muallif ishlanmasi (2024-yil ma’lumotlari asosida).
6 Statistik ma’lumotlar asosida muallif ishlanmasi (2022–2024-yillar)

– HR tizimining takomillashuvi xizmatlar sektori samaradorligiga bevosita va o‘lchovli ta’sir ko‘rsatmoqda.
– Raqamli texnologiyalarni joriy etgan korxonalar foydadorlikda 15–20% ustunlikka ega.
– Motivatsiya va o‘quv tizimlari xodimlarning ish sadoqatini kuchaytiradi, bu esa xizmat sifati va mijozlar sonining ortishiga olib keladi.
– 2026-yilgacha HR tizimlarini kompleks modernizatsiya qilish xizmatlar sektorining iqtisodiy o‘sishida strategik drayver bo‘lib xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O‘zbekiston xizmat ko‘rsatish korxonalarida inson resurslarini boshqarish (HR) mexanizmlarini takomillashtirish masalasi so‘nggi yillarda iqtisodiy o‘sish va raqobatbardoshlikni ta’minlashning muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, HR tizimini zamonaviy boshqaruv tamoyillari asosida qayta tashkil etish korxonalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish, xizmat sifati va mijozlar qoniqishini ta’minlashda hal qiluvchi rol o‘ynaydi.

HR tizimini raqamlashtirish, xodimlarni tanlash va baholashda sun’iy intellekt texnologiyalarini joriy etish, motivatsiya tizimini natijaga yo‘naltirish xizmat ko‘rsatish korxonalarida mehnat unumdorligini o‘rtacha 15–20 foizga, korxona rentabelligini esa 10–12 foizga oshirish imkonini beradi. Shuningdek, tahlillar shuni ko‘rsatdiki, HR mexanizmlarini takomillashtirish orqali:

– inson kapitalidan foydalanish samaradorligi oshadi;
– korxonalarda innovatsion g‘oyalar paydo bo‘lishi tezlashadi;
– xodimlarning sodiqligi va mehnat madaniyati mustahkamlanadi;
– xizmatlar sifati va iste’molchilar ishonchi yuksaladi.

Demak, HR mexanizmlarini modernizatsiya qilish xizmatlar sektorida iqtisodiy barqarorlikni ta’minlash va xalqaro mehnat standartlariga mos boshqaruv tizimini shakllantirishning asosiy shartidir. Tahlillar natijasida quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

Birinchidan, xizmat ko‘rsatish korxonalarida raqamli HR boshqaruv platformalarini (masalan, HRM Cloud, SAP HR, Workday) bosqichma-bosqich joriy etish lozim. Bu inson resurslari bilan bog‘liq jarayonlarda shaffoflikni ta’minlaydi va mehnat unumdorligini oshiradi.

Ikkinchidan, xodimlarning kasbiy rivojlanishi va qayta tayyorlanish tizimini kuchaytirish zarur. Buning uchun soha kesimida “korporativ o‘quv markazlari” tashkil etish va xalqaro tajriba asosida onlayn ta’lim modullarini joriy etish maqsadga muvofiq.

Uchinchidan, HR bo‘limining korxona ichidagi rolini strategik darajaga ko‘tarish zarur. HR endilikda faqat kadrlar masalasi emas, balki korxonaning biznes-strategiyasini amalga oshirishdagi asosiy hamkor sifatida faoliyat yuritishi kerak.

To‘rtinchidan, xodimlarni natijaga yo‘naltirilgan motivatsiya tizimi bilan rag‘batlantirish lozim. KPI, OKR va “360 daraja baholash” mexanizmlaridan foydalanish orqali xodimlarning tashabbuskorligi va ijodiy yondashuvini kuchaytirish mumkin.

Beshinchidan, xizmat ko‘rsatish korxonalarida inson resurslari tahlilini (HR Analytics) yo‘lga qo‘yish zarur. Bu kadrlar oqimi, mehnat samaradorligi va ijtimoiy muhit haqida real vaqtli ma’lumotlarni tahlil qilish imkonini beradi.

Oltinchidan, davlat miqyosida xizmatlar sohasidagi HR boshqaruv tizimini rivojlantirish uchun normativ-huquqiy asoslarni takomillashtirish hamda xalqaro standartlarga mos “Inson kapitalini rivojlantirish milliy dasturi”ni ishlab chiqish tavsiya etiladi. Yuqoridagi takliflarni amaliyotga joriy etish O‘zbekiston xizmat ko‘rsatish korxonalarida:

– iqtisodiy samaradorlikni oshirish;
– xodimlar malakasi va mehnat unumdorligini yuksaltirish;
– xizmat sifati va raqobatbardoshlik darajasini oshirishga xizmat qiladi.

Shunday qilib, HR mexanizmlarining ilmiy asosda takomillashuvi xizmatlar sektorida barqaror iqtisodiy o‘sish, innovatsion rivojlanish va ijtimoiy farovonlikning muhim omiliga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

Normativ-huquqiy hujjatlar:
1. O‘zbekiston Respublikasining “Mehnat kodeksi” (yangi tahriri) — 2023 yil 30 aprel.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Xizmatlar sohasini rivojlantirishni jadallashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ–5116-son Qarori, 2021 yil 11 may.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Inson kapitalini rivojlantirish strategiyasi to‘g‘risida”gi farmoni, 2022 yil 21 sentabr.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish konsepsiyasini amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, 2020 yil 28 dekabr, № 806.

Ilmiy va o‘quv adabiyotlar:
1. Абдуллаева Г. (2022). Inson resurslarini boshqarishning zamonaviy tamoyillari. — Toshkent: Iqtisod-Moliya nashriyoti.
2. Bekmurodov A. Shodiyev B. (2021). Xizmat ko‘rsatish sohasida innovatsion boshqaruv mexanizmlari. — T.: TDIU nashriyoti.
3. Mirzayeva S. (2023). Kadrlar boshqaruvi tizimini raqamlashtirish va uning samaradorligi. — “Iqtisod va innovatsiya” jurnali, №3.
4. Robbins S., Judge T. (2020). Organizational Behavior. — Pearson Education, 18th Edition.
5. Armstrong M. (2019). A Handbook of Human Resource Management Practice. — Kogan Page, London.
6. Ulrich D. (2021). HR from the Outside In: Six Competencies for the Future of Human Resources. — McGraw-Hill Education.

Xalqaro tashkilotlar ma’lumotlari:
1. World Bank (2024). Human Capital Index 2024: Building Skills for the Future Workforce. — Washington, D.C.
2. International Labour Organization (ILO) (2023). Human Resource Development and Employment Policies in Service Sector. — Geneva.
3. OECD (2022). The Future of Work and Skills in the Service Economy. — Paris.

Internet manbalari:
1. O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligi rasmiy sayti — https://stat.uz
2. O‘zbekiston Respublikasi Mehnat vazirligi rasmiy portali — https://mehnat.uz
3. HRM Online Platform: Best Global HR Digital Practices 2024 — https://hrmpractice.com

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

2025. № 10

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz